

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

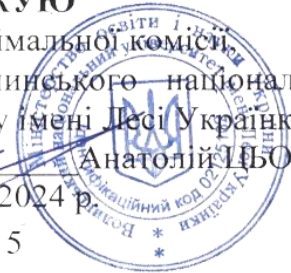
ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
ректор Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Анатолій ЦЬОСЬ

«09» квітня 2024 р.

Протокол № 5

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ ЗАМІСТЬ ЄФВВ
ДЛЯ УЧАСТІ У КОНКУРСНОМУ ВІДБОРІ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
на основі раніше здобутих рівнів вищої освіти бакалавра (НРК 6),
магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (НРК 7),
яким надано таке право відповідно до спеціальних умов Правил прийому
до ВНУ імені Лесі Українки в 2024 році
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.07 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)
освітньо-професійна програма – СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ.
ЕКОНОМІКА)**

ЛУЦЬК – 2024

Пояснювальна записка

Відповідно до п.п. 8.3 розділу VIII Спеціальних умов участі у вступній кампанії Правил прийому до Волинського національного університету імені Лесі Українки в 2024 році спеціальними умовами участі у конкурсному відборі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 або НРК7 є участь у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди з іноземної мови замість ЄВІ та/або фахового іспиту замість Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ).

Програма вступного випробування містить найважливіші питання з освітніх компонентів професійної та практичної підготовки.

На вступному випробуванні вступник повинен продемонструвати передусім розуміння основних законів і закономірностей географічної науки та її практичного значення, перспективи розвитку, методики навчання географії та основ економіки. Одночасно він повинен показати своє вміння орієнтуватися у фактичному матеріалі, знання найважливіших джерел його поповнення й оновлення, ознайомленість з працями та діяльністю видатних вчених, а також з фундаментальними науковими дослідженнями та періодичними виданнями.

Тематичний виклад змісту

Вступ до спеціальності

Фахова сфера географії в освітньому просторі. Географія, як наука. Джерела становлення географії. Особливості освітніх форм при вивченні географії.

Мета і компетентності. Зміст підготовки фахівців. асоби поглибленої географічної освіти та самоосвіти за спеціальністю. Географія в школі. Наукові та прикладні проблеми географії.

Хімія і фізика геосфер

Вступ. Предмет і задачі геохімії і геофізики ландшафту. Форми знаходження імічних елементів в природі. Геофізичні характеристики природньо-територіальних комплексів (ПТК). Міграція хімічних елементів в земній корі і біосфері. Геохімічні бар'єри. Геохімічні особливості земної кори. Геохімія і геофізика атмосфери. Геохімія і геофізика гідросфери. Геохімія і геофізика біосфери. Хімія і фізика геосфер педосфери. Геохімічна характеристика ландшафтів. Принципи і методи ландшафтно-геохімічного картування. Вплив господарської діяльності на навколишнє середовище. Ландшафтно-геохімічна оцінка стану навколишнього середовища. Геохімічні

ландшафти України.

Загальне землезнавство

Землезнавство як наука. Загальні природничі й організаційні закони в географічній оболонці. Земля в космічному просторі. Основні дані про Землю. ухи Землі та їх географічні наслідки. Добове обертання Землі. Рух Землі навколо Сонця. Внутрішня будова Землі. Сучасні особливості розподілу суші та моря. Загальні відомості про атмосферу. Загальні відомості про атмосферу. Загальні відомості про гідросферу. Світовий океан та його частини. Води суходолу. Географічна оболонка Землі. Антропосфера: сучасний етап розвитку географічної оболонки. Загальні відомості про біосферу. Ритмічні явища в географічній оболонці. Розвиток географічної оболонки. Географічне середовище та людське суспільство. Вплив людини на навколишнє середовище. Глобальні проблеми людства. Організація навчання.

Геологія загальна та історична

Вступ. Сучасні уявлення про Землю. Мінерали – складові земної кори. Магматизм і магматичні гірські породи. Процеси вивітрювання. Геологічна робота вітру. Геологічна робота тимчасових (безруслених) і постійних (руслених) водних потоків і підземних вод. Геологічна робота льодовиків, озер і боліт. Рельєф дна океанів і морів та формування осадових порід. Чинники й типи метаморфізму.

Сучасні та новітні тектонічні рухи земної кори. Тектонічні деформації. Землетруси. Найважливіші структурні елементи земної кори й літосфери. Уявлення про розвиток земної кори.

Еволюція земної кори і літосфери. Геологічне літочислення. Основи історичної геології. Докембрійський етап розвитку Землі. Ранньопалеозойський етап розвитку земної кори. Пізньопалеозойський етап розвитку земної кори. Мезозойський етап розвитку земної кори. Кайнозойський етап розвитку земної кори. Загальні закономірності розвитку Землі. Основи вчення про корисні копалини.

Метеорологія та кліматологія

Предмет, методи і зміст метеорології та кліматології. Повітря та атмосфера. Радіаційний та тепловий режим кліматичної системи. Підстильна поверхня та її кліматоутворювальне значення. Тепловий режим атмосфери. Вологообіг та його вплив на клімат. Хмари й тумани. Оподи й атмосферна електрика. Баричне поле й вітер. Повітряні маси та атмосферні фронти. Загальна циркуляція атмосфери. Особливості атмосферної циркуляції у поза тропічних широтах.

Клімат та його чинники утворення. Клімати Землі. Зміни і коливання клімату. Антропогенні зміни клімату. Потепління клімату.

Гідрологія

Вступ до гідрології. Гідрологія як наука. Місце її у вивченні географічної оболонки. Основні поняття про річки та їх басейни. Гідрографія і гідрохімія транскордонних річок. Живлення, водний і рівневий режими річок. Рух води в річках та річковий стік. Термічний і зимовий режими річок. Енергія і робота

річок. Річкові наноси. Руслові процеси. Гідрохімічний і гідрологічний режими річок. Народно-господарське значення річок та вплив на їх стік господарської діяльності людини.

Гідрологія озер та водосховищ. Основні аспекти морфометрії та гідрохімії озер. Гідрологія боліт і льодовиків. Гідрологія підземних вод.

Загальні відомості про Світовий океан, рельєф його дна і донні відклади. Хімічний склад і фізичні властивості вод Світового океану. Термічний і льодовий режими океанів і морів. Рівень океанів і морів та хвилювання в них. Припливно-відпливна діяльність і течії в Світовому океан. Водні маси і ресурси Світового океану. Водні ресурси Землі, материків, України.

Біогеографія

Загальна характеристика біосфери. Основні поняття біогеографії. Основи біогеоценології.

Біогеоценози полярних і субполярних регіонів суходолу. Ліси помірних широт. Трав'янисті біогеоценози помірних і субтропічних широт. Ліси і чагарники субтропічного поясу. Напівпустелі і пустелі. Тропічні савани, рідколісся, сухі й перемінно-вологі ліси. Постійно-вологі ліси екваторіального, субекваторіального і тропічного поясів.

Біогеографія Світового океану. Висотна поясність. Інтразональні біогеоценози.

Геоморфологія і палеогеографія

Об'єкт, предмет, завдання геоморфології та палеогеографії. Історія розвитку геоморфології. Етапи становлення палеогеографії. Загальні відомості про рельєф Землі. Будова земної кори та її вплив на формування планетарних форм рельєфу. Рельєфоутворююча роль тектонічних рухів. Магматизм і рельєфоутворення. Вивітрювання і формування рельєфу. Флювіальні процеси й створені ними форми рельєфу. Рельєфоутворююча роль гляціальних процесів. Кріогенні процеси і зумовлені ними форми рельєфу. Аридні процеси й еолова морфо скульптура. Карст і карстова морфо скульптура. Схилкові процеси і рельєф схилів. Берегові процеси і форми рельєфу. Екзогенні процеси на дні океанів і утворювані ними морфоскульптури. Взаємодія морфоструктури і морфоскульптури Землі.

Основи раціонального природокористування та охорони природи

Сучасне уявлення про природні ресурси та процес природокористування. Завдання географії у напрямку вирішення проблеми збереження життя на Землі. Методика дослідження проблем природокористування.

Використання ресурсів надр. Проблеми використання атмосферного повітря. Особливості використання водних ресурсів. Оптимізація використання земельних ресурсів. Наслідки використання енергоресурсів. Роль лісових ресурсів. Використання тваринних ресурсів.

Охорона природи як складова процесу природокористування. Заповідна справа як основний напрямок природоохоронної діяльності. Методологія управління природокористуванням. Правове регулювання процесу використання природних ресурсів. Поняття про моніторинг навколишнього середовища.

Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів

Вступ. Об'єкт, предмет і завдання ґрунтознавства, його місце в системі географічних наук. Основні чинники ґрунтоутворення. Походження, склад і властивості мінеральної і органічної частин ґрунтів. Морфологічні ознаки ґрунту. Ґрунтові колоїди та поглинальна здатність ґрунту. Кислотність і лужність ґрунту. Водний, тепловий і газовий режими ґрунтів. Основні типи ґрунтоутворення.

Систематика, класифікація та закономірності географії ґрунтів. ґрунти арктичних і тундрових областей. Ґрунти бореальних областей. Ґрунти суббореальних областей. Ґрунтовий покрив субтропіків. Ґрунтовий покрив тропіків. Раціональне використання та охорона ґрунтів.

Ландшафтознавство

Історія розвитку ландшафтних ідей і ландшафтознавства. Об'єкт, предмет і завдання ландшафтознавства, його місце в системі географічних наук. Поняття про географічний ландшафт та його структуру. Основні закономірності регіональної диференціації географічної оболонки. Ландшафтна сфера Землі. Фізико-географічне районування. Типологічна класифікація ландшафтів.

Просторова структура ландшафтів. Функціонування, динаміка і розвиток ландшафтів. Парагенетичні ландшафти. Ландшафтні комплекси морів і океанів. Антропогенне ландшафтознавство. Ландшафти заповідних територій. Гуманістичне ландшафтознавство.

Теорія і методологія географічної науки

Основні положення теорії та методології науки. Історія та філософія науки. Структура сучасної географічної методології. Загальнонаукові методологічні підходи та їх використання в ході географічних досліджень. Сучасна класифікація методів дослідження в географії. Роль системного підходу в географічному дослідженні. Становлення та напрямки використання екологічної парадигми в географії. Значення ландшафтного аналізу для вирішення географічних проблем.

Структура географічної науки. Об'єкт та предмет дослідження в географії. Теоретичний аналіз наукових шкіл географії. Вчення в географії. Аналіз основних географічних теорій. Концепції та гіпотези в географії. Мова географічної науки та особливості фіксації наукових фактів.

Методологічні особливості моніторингу компонентів географічної оболонки та нормування якості геосистем. Методологія кількісної та якісної оцінки компонентів геосистем. Роль методів прогнозування та моделювання в географії.

Основи суспільної географії

Вступ до суспільної географії. Поняття загального об'єкту суспільної географії, предмет та конкретні об'єкти суспільної географії. Структура та зміст суспільної географії. Система методів суспільної географії. Особливості історичного розвитку суспільної географії. Формування і розвиток суспільної географії в Україні.

Зміст та функції поняття «географічний простір». Поняттєво-термінологічна система «територія». Властивості території (природні, суспільні, просторові). Суспільно-географічні відношення і зв'язки. Суспільно-географічні процеси. Місце. Місцеположення. Географічне положення. Суспільно-географічне положення. Територіальна організація суспільства. Територіальний поділ праці. Суспільно-географічне районування та географічні аспекти регіональної політики. Географічні аспекти глобальних проблем людства і завдання суспільної географії у їх дослідженні.

Фізична географія материків і океанів

Вступ до фізичної географії світу. Природа Атлантичного океану. Особливості природи Північного Льодовитого океану. Індійський океан. Тихий океан.

Північні материки. Євразія. Географічне положення материка та поділ на частини світу. Тектонічна будова та геологічна історія материка Євразія. Рельєф Європи та сучасні геоморфологічні процеси. Клімат і поверхневі води. Природна зональність та фізико-географічні відмінності Європи. Палеогеографія та сучасний рельєф Азії. Клімати Азії та кліматичні ресурси. Поверхневі води Азії. Сучасні ландшафти та фізико-географічне районування Азії.

Північна Америка. Тектоніка і рельєф материка. Типи кліматів та кліматичне районування. Поверхневі води та їх використання. Ландшафти Північної Америки та їх охорона.

Південні материки. Тропічні материки і Океанія. Геологічна історія і тектоніка материків південної півкулі. Рельєф материка Південна Америка. Кліматичні особливості материка Південна Америка. Поверхневі води материка Південна Америка. Природна зональність та багатство органічного світу Південної Америки. Фізико-географічні відмінності та сучасні ландшафти на материку Південна Америка.

Рельєф і корисні копалини Африки. Клімати Африки та агрокліматичні ресурси. Поверхневі води материка Африка. Ґрунтово-рослинний покрив та природна зональність на материку Африка.

Рельєф Австралії та сучасні геоморфологічні процеси. Клімат і поверхневі води Австралії. Диференціація ландшафтної оболонки на материку Австралія. Природа островів Океанії.

Антарктида. Відкриття материка та географічні особливості материка. Клімат та фізико-географічні відмінності природи материка Антарктида. Українські дослідження на материку Антарктида.

Картографія з основами геодезії

Топографічна карта. Поняття про масштаб топографічних карт. Умовні знаки топографічних карт та планів. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні. Кути орієнтування. Математична основа топографічних карт. Вирішення задач за топографічними картами. Цифрові топографічні карти та плани.

Вимірювання довжин ліній на місцевості. Вимірювання горизонтальних та вертикальних кутів на місцевості. Визначення висот точок на місцевості.

Визначення планових координат точок на місцевості. Топознімання місцевості. Елементи теорії похибок вимірів.

Картографія. Географічна карта. Історичні аспекти розвитку картографії. Геодезична основа і масштаби карт. Картографічні проєкції. Координатні сітки. Розграфлення, номенклатура, рамки і компонування карт.

Картографічна генералізація. Загальногеографічні карти. Системи картографічних умовних знаків. Тематичні карти. Способи картографічного зображення. Проєктування географічних карт. Укладання географічних карт. Видання і тиражування географічних карт. ГІС-картографування. Інформаційне забезпечення ГІС. Програмне забезпечення ГІС. Картографічний метод дослідження. Картометричні і морфометричні дослідження. Математико-статистичний аналіз і математико-картографічне моделювання.

Економічна та соціальна географія України

Об'єкт, предмет, теоретичні основи і завдання курсу економічної та соціальної географії України. Природно-ресурсний потенціал України. Народонаселення України.

Паливно-енергетичний комплекс України. Металургійний комплекс України. Машинобудівний комплекс України. Хімічно-лісовий комплекс України. Сільське господарство та харчова промисловість України. Транспортний та соціальний комплекси України.

Економічне районування України. Характеристика економічних районів: Донецького, Придніпровського, Північно-Східного, Столичного, Центрального, Подільського, Карпатського, Північно-Західного, Причорноморського.

Соціальна географія

Соціальна географія як наука: поняттєвий апарат, об'єктно-предметне поле, структура, місце в системі наук, функції, завдання, напрями досліджень, прикладне значення. Становлення та історія розвитку соціальної географії. Концепції соціального простору та соціального часу, соціальногеографічного процесу та соціогеосистем. Методи та організація соціально-географічних досліджень.

Географія соціально-демографічного розвитку, праці та міграційної поведінки населення. Соціальна географія міст та сільської місцевості. Географія культури. Географія освіти і науки. Географія охорони здоров'я. Географія відпочинку та розваг. Географія соціальних негараздів. Географія рівня та якості життя населення. Стратегії соціального розвитку території.

Методика навчання географії у закладах загальної середньої освіти

Вступ. Методика навчання географії як наука. Компетентнісно-зорієнтоване навчання географії. Географічна освіта в сучасній українській школі. Дидактичні принципи навчання географії. Методи та методичні прийоми вивчення географії. Засоби та комп'ютеризація навчання географії. Формування предметних географічних компетенцій учнів. Форми організування освітнього процесу з географії. Позаурочна та позакласна форми навчання географії. Практична робота.

Методичні особливості вивчення загальної географії (6-й клас). Методичні особливості вивчення географії в 7-й класі. Методичні особливості вивчення географії: «Україна у світі: природа, населення» (8-й клас) «Україна і світове господарство» (9-й клас). Особливості вивчення географії в профільній школі. Особливості вивчення географії як складової інтегрованих курсів освітньої галузі природознавство. Методика контролю, корекції навчальних досягнень учнів з географії. Оцінювання в НУШ.

Економіка у загальноосвітніх закладах та методика її навчання

Економічна освіта й економічна культура суспільства. Сутність та предмет методики викладання. Принципи навчання економічних дисциплін. Методи навчання економічних дисциплін. Засоби навчання економічних дисциплін.

Навчальний план та його роль в організації освітнього процесу. Науково-методичне забезпечення викладання курсів економічних дисциплін. Календарно-тематичне планування. Поурочні плани. Технологічні карти. Підручники та навчальні посібники.

Методика підготовки та проведення уроків з економіки. Методика організації самостійної роботи учнів з економіки. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки. Особливості поточного, тематичного, семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації. Стилі педагогічного спілкування. Педагогічні конфлікти.

Інтерактивне навчання на уроках економіки. Економічні ігри та методика їх використання. Методика організації позакласної економічної освіти та економічне виховання школярів.

Географія населення з основами демографії

Теоретико-методологічні основи географії населення. Історія демографічної думки в Україні. Чисельність населення та методи його обліку. Відтворення населення та його історичні типи. Відтворення населення та його історичні типи. Трудові ресурси та їх використання.

Расовий та етнічний склад населення. Розселення населення. Міське розселення. Сільське розселення.

Система розселення України. Міграції населення. Розселення українців в світі.

Історична географія з основами етногеографії

Історична географія, як навчальна та наукова дисципліна. Часові особливості розвитку ретроспективної географії. Історична географія первісної доби. Поява людини сучасного типу. Історична географія Стародавніх цивілізацій. Історична географія Середніх віків. Ранній новий час. Історична географія епохи Великих географічних відкриттів. Відкриття Нового світу. Історична географія епохи Великих географічних відкриттів. Розширення ойкумени в Африці, Азії, Австралії та Океанії.

Історична географія Нового часу. Західна Європа. Азія. Америка, Африка, Австралія і Океанія. Господарство світу у міжвоєнний період. Історична географія Новітнього часу. Формування сучасної політичної карти світу.

Поняття про етнос та етнічні процеси. Культурно-господарська адаптація етносів до природних умов. Етногенез українського народу. Етнолінгвістичний склад населення світу.

Політична географія з основами геополітики

Політична географія як наукова дисципліна. Геополітика. Розвиток політико-географічних ідей. Геопросторова політична організація світу. Політична географія Світового океану. Антарктика. Державна територія та її кордони.

Географія політичних систем у світі. Основи адміністративної географії країн світу. Основи електоральної географії. Географія воєнно-політичних конфліктів. Політична географія України.

Регіональна економічна і соціальна географія

Теоретичні й методологічні основи регіональної економічної і соціальної географії. Політична карта світу. Економіко-географічна характеристика. Західна Європа. Німеччина. Франція. Великобританія. Північна Європа. Південна Європа. Італія. Центральна-Східна Європа. Польща. Південно-Східна Європа.

Економіко-географічна характеристика Азії. Центральна Азія. Південно-Західна Азія. Туреччина. Країни Закавказзя. Південна Азія. Індія. Південно-Східна Азія. Східна Азія. Китай. Японія.

Економіко-географічна характеристика Північної та Південної Америки. Північна Америка. США. Канада. Мексика. Центральна Америка. Вест-Індія. Країни Андської групи. Країни Ла-Платської групи. Бразилія. Аргентина.

Економіко-географічна характеристика Африки, Австралії та Океанії. Північна Африка. Західна Африка. Нігерія. Центральна Африка. Східна Африка. Південна Африка. ПівденноАфриканська Республіка. Австралія. Океанія. Нова Зеландія.

Фізична географія України

Загальні відомості про територію і кордони України, її фізико-географічне положення. Дослідження природних умов і природних ресурсів України. Геолого-тектонічна будова. Мінерально-сировинні ресурси. Геоморфологічна будова. Особливості змін клімату в Україні. Поверхневі та підземні води. Природа Чорного і Азовського морів. Ґрунтовий покрив. Рослинний і тваринний світ. Неприятливі природні процеси та зміни природи. Природоохоронні території.

Ландшафти і фізико-географічне районування. Природа Поліського і Західно-Українського краю. Природа лісостепової і степової природних зон. Гірські ландшафтні структури: Українські Карпати і Кримські гори.

Краєзнавство та методика його навчання

Вступ. Суть та завдання географічного краєзнавства. Краєзнавчий принцип навчання, як елемент дидактичної системи учителя географії. Зародження краєзнавства та історія його розвитку. Розвиток шкільного географічного краєзнавства. Зміст і форми організації роботи з географічного краєзнавства у

ЗЗСО. Зміст і форми краєзнавчої роботи позашкільних закладів освіти. Краєзнавчі музеї у системі національного краєзнавства.

Методичні особливості краєзнавчих дослідження природних об'єктів. Методичні особливості дослідження населення і господарства краю. Методика організації краєзнавчих географічних екскурсій та туристсько-краєзнавчих походів. Методика організації роботи краєзнавчого гуртка. Методика підготовки учнівських дослідницьких робіт з краєзнавства. Шкільний музей як організаційно-методичний центр краєзнавчої роботи. Краєзнавчо-туристичні та культурно-історичні ресурси Волині.

Список літератури

1. Атаманюк Я. Д. Геофізика ландшафтів: словник. Факультет природничих наук, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2019. 128 с.
2. Амоша О. І., Нікіфорова В. А. Розвиток металургійної смарт-промисловості в Україні: передумови, проблеми, особливості, наслідки: науково-аналітична доповідь; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 67 с.
3. Барановський М. О. Економічна та соціальна географія України: реальний сектор економіки : навч. посіб. Ніжин : Лисенко М. М. 2018. 376 с.
4. Бенедюк В. В. Краєзнавство: Конспекти лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2019. 75 с.
5. Білецький Ю. В. Біогеографія: Методичні рекомендації до практичних занять з курсу для студентів географічного факультету. Луцьк, 2020. 75 с.: іл.
6. Білецький М. І., Ванда І. В., Котик Л. І. Соціальна географія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 328 с.
7. Варакута О. М. Методика навчання географії (курс лекцій): Навчальний посібник. Тернопіль : Тайп, 2019. 177 с.
8. Вовк О. П. Лабораторні роботи з геохімії та геофізики. Методичні вказівки студентам географічного факультету. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. 19 с.
9. Влах М. Р., Котик Л. І. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2019. 344 с.
10. Влах М. Р., Котик Л. І. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібн. для самостійної роботи студентів. Частина 1. Семінарські заняття. Тести. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2019. 122 с.
11. Гожик А. П., Байсарович І. М., Зінченко О. В., Шнюков С. Є. Геохімія зони гіпергенезу. К. : електронне видання, 2018. 110 с. URL: www.geol.univ.kiev.ua/lib/Geochemistry_of_hypergenesis.pdf.
12. Гребінь В. В., Хільчевський В. К., Стащук В. А. Водний фонд України: Штучні водойми – водосховища і ставки: Довідник / За ред. В. К. Хільчевського, В. В. Гребеня. К. : «Інтер-прес ЛТД», 2014. 64 с.
13. Гудзеляк І. Географія населення. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 126 с.
14. Гуцуляк В. М. Геофізика і геохімія ландшафтів: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ : ПНУ, 2019.

15. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
16. Забалуєв В. О., Балаєв А. Д., Тараріко О. Г., Тихоненко Д. Г., Дегтярьов В. В., Тонха О. Л., Піковська О. В., Гавва Д. В., Жернова О. С., Козлова О. І. Охорона ґрунтів і відтворення їх родючості. Навчальний посібник / за ред. д-рів с.-г. н., проф. В. О. Забалуєва та В. В. Дегтярьова. Харків : Стиль-издат, 2017. 348 с.
17. Іванов С. В. Будівельна галузь як один з векторів розвитку України: стан, практика та перспективи: монографія. Київ, 2020. 264 с.
18. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році <https://mon.gov.ua/ua>.
19. Ішук С. О., Ляховська О. В. Розвиток агропереробних виробництв у регіонах України: сировинні аспекти: наукове видання. Львів, 2020. 51 с.
20. Ішук О. В., Світельський М. М., Федючка М. І., Матковська С. І., Пінкіна Т. В., Соломатіна В. Д. Біогеографія: навчальний посібник / за заг. ред. О. В. Ішука. Херсон : Олді-плюс, 2019. 336 с.
21. Капленко Г. В. Механізм регулювання ринку споживчих товарів в Україні: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 344 с.
22. Конкурентні переваги промислового сектора економіки України: регіональний вимір : монографія / наук. ред. С. О. Ішук. Львів, 2018. 246 с.
23. Книш М. М., Мамчур О. І., Ванда І. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія): навч. посібник. Вид. 2-е, випр. і доп. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 372 с.
24. Краус Н. М., Нікіфоров П. О., Краус К. М., Осецький В. Л. Методика викладання фахових дисциплін: навч. посіб. Київ : Аграр Медіа Груп, 2020. 205 с.
25. Кузик С., Котик Л., Ванда І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2019. 148 с.
26. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 261 с.
27. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 88 с.
28. Міщенко О. В. Ландшафтознавство: курс лекцій. Луцьк : Вежа-друк, 2018. 100 с.
29. Міхелі С. В. Фізична географія Північної Америки: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 284 с.
30. Міхелі С. В. Фізична географія Євразії: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 286 с.
31. Мельнійчук М. М., Білецький Ю. В. Робочий зошит для вивчення номенклатури з курсу «Загальне землезнавство» для студентів географічного факультету. Луцьк : Відділ оперативної поліграфії при ІОЦ Волинського АПК, 2017. 47 с.

32. Мельнійчук М. М., Білецький Ю. В., Чабанчук В. Ю. Робочий зошит для вивчення номенклатури з курсу «Землезнавство» для студентів географічного та біологічного факультетів. Луцьк, 2019. 48 с.: іл. (карти) (обл. вид. арк. 0,64).

33. Мельнійчук М. М., Білецький Ю. В., Чабанчук В. Ю. Загальне землезнавство: Методичні рекомендації до практичних занять для студентів географічного факультету за спеціальностями 106 «Географія», 103 «Науки про Землю» та 014 «Середня освіта». Луцьк, 2019. 191 с. (обл. вид. арк. 6,44).

34. Найдьонов І. М. Методика викладання фінансово-економічних дисциплін: методика, технологія, управління. К. : Центр учбової літератури. 2020. 432 с.

35. Населення України: Демографічний щорічник 2021 р. Київ : ДКС, 2022. 187 с.

36. Нетробчук І. М. Метеорологія та кліматологія : конспект лекцій. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 108 с.

37. Нетробчук І. М. Фізична географія України : мет. рек. до практ. робіт. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 36 с.

38. Олішевська Ю. А. Шкільне географічне краєзнавство. Навчальний посібник. К. : ФОП Кравченко, 2020, 175 с.

39. Основи краєзнавства : підруч. для студ. закл. Вищ. Освіти / НАН України, Національна спілка краєзнавців України / за ред. О. П. Реєнта; вид. 2-ге, доп. Київ, 2021. 376 с.

40. Павлов О. І., Самофатова В. А., Кулаковська Т. А. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір. Одеса : Астропринт, 2019. 272 с.

41. Павловська Т. С., Бенедюк В. В., Григор'єва Н. В. Географічне краєзнавство в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 224 с.

42. Павловська Т. С. Геоморфологія в кросвордах : робочий зошит для виконання самостійної роботи. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 48 с.

43. Переробна промисловість регіонів України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / наук. ред. С. О. Іщук. Львів, 2020. 341 с.

44. Полянський С. В. Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів: конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 115 с.

45. Полянський С. В. Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів: понятійно-термінологічний словник. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 156 с.

46. Сидоренко В. К., Гушулей Й. М., Торубара О. М., Ковбаса Ю. М. Методика викладання основ підприємництва: Конспекти лекцій з практикумом: підручник / за заг. ред. В. К. Сидоренка. Чернігів : ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2017. 216 с.

47. Сивий М. Я. Геологія : Підручник. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2019. 337 с.

48. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / наук. ред. В. С. Кравців, І. З. Сторонянська. Львів, 2020. 531 с.

49. Філоненко І. М. Основи демографії. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 110 с.

50. Цепенда М. М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 226 с.

51. Щодра О. Історична географія України від найдавніших часів до кінця XVIII століття: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 298 с.

52. Krasnopol'skaya N., Potapova A., Golub G., Pogrebskyi T. Current trends of using scientific potential of Volyn Region. Uniwersytet Śląski Wydział Nauk o Ziemi Sosnowiec 2019, *Acta Geographica Silesiana*, 33. WNoZ UŚ, Sosnowiec, 2019. P. 35–40.

53. Niemets L., Telebienieva I., Sehida K., Krainiukov O., Kucheriava H., Pohrebskyi T. Features of pilgrimage tourism in Ukraine (a case study of Uman). *Proceedings of the 34th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)* (Madrid, Spain, 13-14 November, 2019). Editor Khalid S. Soliman. Madrid, International Business Information Management Association (IBIMA). P. 509–515.

54. Pavlovska T., Pohrebskyi T., Golub G., Poruchynsky V. Urban population of Volyn region: resettlement and dynamics. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: зб. наук. праць. X. : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. Сер. «Геологія – Географія – Екологія». Вип. № 50. С. 148–155.*

55. Puhach S., Pohrebskyi T., Golub G. Spatial peculiarities of social networking services distribution in Rivnenska oblast. *Часопис соціально-економічної географії: зб. наук. праць. X. : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020. Вип. 28. С. 43–50.*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування. Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. Вступник розв'язує 20 завдань, правильна відповідь за кожне з яких – 5 балів.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що

вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

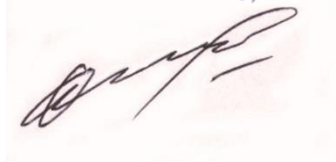
4 рівень (низький): 139–100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Юрій БАРСЬКИЙ

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ